

Llywodraeth Cymru
Welsh Government

Nodi'r Effaith ar y System Gyfiawnder

Ffurflen Gofnodi

1. Manylion cyswllt yr arweinydd polisi

1.1. Enw / Teitl Swydd

[REDACTED] Uwch Swyddog Ymchwil

1.2. Adran / swyddfa / maes busnes

Adran Addysg

1.3. Rhif ffôn

[REDACTED]

1.4. Cyfeiriad e-bost

[REDACTED]@gov.wales

1.5. a) Dyddiad cyflwyno'r ffurflen hon

Dyddiad Cyflwyno: 28-09-18

1.6. b) Pryd y mae angen ymateb?

Gofynnwyd am yr ymateb erbyn: 12-11-18

2. Manylion cyswllt eraill

2.1. Swyddog Cyswllt Cyfreithiol

[REDACTED]

2.2. Rhif ffôn

[REDACTED]

2.3. Cyfeiriad e-bost

[REDACTED]@gov.wales

3. Gwybodaeth gyffredinol

- 3.1. Darparwch a) fanylion cyswllt eich swyddog arweiniol ar gyfer gwerthuso'r costau neu'r arbedion;
a
b) yr arweinydd Polisi Cyfiawnder os yw'n hysbys.

a) [REDACTED], Gwasanaethau Gwybodaeth a Dadansoddi (manylion cyswllt fel uchod).
b)

- 3.2. Yn fras, beth yw eich cynnig? (dim mwy na hanner tudalen) *(Mae'r wybodaeth hon yn cael ei darparu i helpu swyddogion y Weinyddiaeth Gyfiawnder i ddeall bwriad y newid arfaethedig er mwyn gallu rhoi sylwadau llawn ar yr effeithiau posibl).*

<p>Argymhellodd Dyfodol Llwyddiannus: adolygiad o'r cwricwlwm a'r trefniadau asesu (2015) 68 o newidiadau eang i'r system addysg bresennol yng Nghymru. Roedd yr argymhellion yn rhagweld fframwaith cwricwlwm cwbl newydd yn canolbwyntio ar bedwar diben cyffredinol gyda threfniadau asesu ac atebolwydd diwygiedig i gefnogi'r egwyddorion hyn. Derbyniodd Llywodraeth Cymru bob un o'r 68 o argymhellion.</p> <p>Mae angen deddfwriaeth newydd i weithredu rhai o'r newidiadau arfaethedig. Prif amcan y ddeddfwriaeth hon fydd cyflwyno cwricwlwm a threfniadau asesu newydd.</p> <p>Bydd y ddeddfwriaeth yn cynnwys:</p> <ul style="list-style-type: none">• Dyletswyddau sy'n ymwneud â darparu "Cwricwlwm i Gymru" eang a chytbwys yn seiliedig ar y pedwar diben;• Pwerau sy'n ymwneud ag eithriadau o rannau o Gwricwlwm Cymru;• Dyletswyddau i ymgorffori cyfrifoldebau trawsgwricwlaidd ar draws y cwricwlwm;• Dyletswyddau a phwerau sy'n ymwneud â darparu gwybodaeth a sgiliau ehangach, gan gynnwys addysg grefyddol, cydberthnasau ac addysg rywioldeb, gyrfaoedd a'r byd gwaith, a dwyieithrwydd;• Pwerau a dyletswyddau sy'n ymwneud ag asesiadau dysgwyr; a• Phwerau a dyletswyddau sy'n ymwneud â hunan-arfarnu ysgolion a samplu data. <p>Bydd y rhan fwyaf o'r dyletswyddau hyn ar Awdurdodau Addysg Lleol, Ysgolion a Chyrff Llywodraethu. Fodd bynnag, mae datblygu'r Asesiad Effaith Rheoleiddiol wedi nodi y bydd cwmpas y ddeddfwriaeth hon yn cael effaith ar y canlynol neu'n affeithio arnynt:</p> <ul style="list-style-type: none">• Dysgwyr a rhieni (fel derbynwyr y newidiadau);• Ysgolion a Lleoliadau fel partneriaid cyflawni;• Awdurdodau Lleol, Consortia Rhanbarthol, Estyn, Cymwysterau Cymru, Llywodraeth Cymru, CYSAG¹ fel partneriaid cyflawni strategol. <p>Nid oes angen mewnbwn gan y System Gyfiawnder ar yr un o'r darpariaethau uchod. Mae'r system addysg ei hun, drwy atebolwydd a rôl Estyn, yn gorfodi dyletswyddau sy'n ymwneud â'r cwricwlwm ac asesu.</p> <p>Ni ddaethpwyd ag unrhyw achosion yn erbyn deddfwriaeth y cwricwlwm ac asesu ers cyflwyno'r cwricwlwm cenedlaethol ym 1988. Nid oes unrhyw droseddau'n gysylltiedig â'r ddeddfwriaeth arfaethedig.</p>
--

¹ CYSAG - Cynghorau Ymgynghorol Sefydlog ar Addysg Grefyddol
Nodi'r Effaith System Gyfiawnder (fersiwn 26 Ebrill 2018)

- 3.3. Nodwch deitl y ddeddfwriaeth hon (ac unrhyw ddeddfwriaeth berthnasol). Sut ydych chi'n disgwyl i ddarpariaethau perthnasol y ddeddfwriaeth (newydd) hon gael eu rhoi ar waith?

Cynigir y bydd y darpariaethau hyn yn rhan o Fil Cwricwlwm ac Asesu (Cymru) a fydd yn cael ei ddeddfu drwy Gydsyniad Brenhinol.

- 3.4. Nodwch erbyn pa ddyddiad y byddwch yn disgwyl a) i'r newidiadau deddfwriaethol ddod i rym, b) y dyddiad y bydd yr effaith gyntaf a ragwelir ar y system gyfiawnder yn digwydd.

a) Bydd y broses o'i chyflwyno yn dechrau ym mis Medi 2022 ac yn parhau o flwyddyn i flwyddyn gyda phob ysgol yn mabwysiadu'r trefniadau newydd erbyn mis Medi 2026.

b) Amherthnasol

- 3.5. Os ydych yn diwygio neu'n cyflwyno trosedd, sancsiwn neu gosb, ar ba rai o'r grwpiau canlynol fydd y cynnig yn effeithio, ac ym mha amgylchiadau y bydd hynny'n digwydd? (ticiwch bob un sy'n berthnasol)

- Unigolion
 Sefydliadau Preifat (ee Busnesau)
 Sefydliadau Cyhoeddus (ee Adrannau'r Llywodraeth)

Amherthnasol

- 3.6. A yw eich deddfwriaeth yn effeithio ar Gymru yn unig neu ydych chi'n cydweithio â gweinyddiaethau eraill? Ticiwch bob un sy'n berthnasol a darparwch fanylion bras fel sy'n briodol, gan gynnwys a fydd eich cynnig yn creu cyfreithiau gwahanol yng Nghymru o gymharu â Lloegr, yr Alban a/neu Ogledd Iwerddon.

Nodwch, ac eithrio'r tribiwnlysoedd datganoledig, fod y Weinyddiaeth Gyfiawnder yn gweinyddu'r system gyfiawnder yng Nghymru a Lloegr yn unig. Siaradwch yn uniongyrchol ag uned ddatganoli'r Weinyddiaeth Gyfiawnder os ydych yn rhagweld y gallai eich cynnig effeithio ar y llysoedd neu'r carchardai yn yr Alban neu Ogledd Iwerddon.

- Cymru yn unig
 Lloegr
 Yr Alban
 Gogledd Iwerddon
 Eraill (Nodwch)

- 3.7. Os gallai eich deddfwriaeth effeithio'n uniongyrchol ar y rheini sy'n ymweld â Chymru neu eraill nad ydynt fel arfer yn byw yng Nghymru, neu os yw eich deddfwriaeth yn wahanol iawn i'r ddeddfwriaeth sydd yn Lloegr, yr Alban neu Ogledd Iwerddon;-

- a) pa drefniadau ydych chi wedi'u gwneud i sicrhau eich bod yn codi ymwybyddiaeth yn barhaus o'r ddeddfwriaeth wahanol mewn cysylltiad â'r mater hwn yng Nghymru?

- b) beth fydd goblygiadau gweithredu yn erbyn unigolion nad ydynt fel arfer yn byw yng Nghymru ar yr asiantaethau gorfodi?

Amherthnasol

- 3.8. Beth yw'r opsiynau sy'n cael eu hystyried a sut y mae hyn yn newid y sefyllfa bresennol?

Amherthnasol

- 3.9. Os ydych yn creu cosb neu sancsiwn sifil newydd, pa lys neu dribiwnlys ddylai ddelio â hyn yn eich barn chi?

Amherthnasol

Troseddau a Chosbau a Sancsiynau Sifil

3.10. Pa un o'r canlynol ydych chi'n creu / diwygio? (ticiwch bob un sy'n berthnasol)

- Sancsiynau Sifil
- Cosbau Penodedig
- Gorchmynion Sifil
- Sancsiynau Troseddol
- Troseddau
- Eraill (Nodwch)

Amherthnasol

3.11. Os ydych yn creu trosedd, pa un o'r isod ydyw:

- Trosedd Ddiannod yn Unig (yr achos yn cael ei glywed gerbron mainc o ynadon lleyg / barnwr yn unig)
- Trosedd Neillfordd
- Trosedd Ddiadwy yn Unig (yr achos yn cael ei glywed gerbron barnwr a rheithgor)

3.12. Pwy fydd yn gyfrifol am orfodi eich cynnig deddfwriaethol a sut y bydd yn mynd ati i fwrw ymlaen â'r rôl hon? A fydd llai o angen am gamau gorfodi?

Amherthnasol

3.13. Sawl achos ydych chi'n rhagweld bob blwyddyn? Rhowch fanylion unrhyw dystiolaeth am y tybiaethau y mae'r amcangyfrifon yn seiliedig arnynt.

Amherthnasol

3.14. Ydych chi'n disgwyl i'r achosion gael gwrandawriad mewn Llys Ynadon, Llys y Goron neu Lys Sifil? Beth fydd y cyfrannau?

Amherthnasol

3.15. Nodwch uchafswm y ddirwy a/neu gosbau o garchar perthnasol. Pan fo troseddau yn cynnwys cosbau o ddirwy neu gyfnod yn y carchar, nodwch ac eglurwch yr amgylchiadau a fyddai'n arwain at ddedfryd o garchar wedi'r euogfarn a chyfran y cosbau o garchar a fydd ar y lefel uchaf bosibl.

Amherthnasol

3.16. Rhowch fanylion unrhyw brocsi neu droseddau a / neu gosbau presennol y mae'r cosbau arfaethedig yn seiliedig arnynt.

Amherthnasol

3.17. Rhowch fanylion y ddeddfwriaeth berthnasol (lle bo hynny'n briodol) a chadarnhewch a gytunwyd ar greu neu ddiwygio troseddau a chosbau yn unol â'r canllawiau sydd ar gael yma <https://www.gov.uk/government/publications/making-new-criminal-offences>.

Amherthnasol

3.18. Beth fydd y goblygiadau tymor byr, tymor canolig a gydol oes i unigolyn a gaiff ei ganfod yn euog o'r drosedd hon, a sut y mae hyn yn gymesur â'r drosedd a grëwyd?

Amherthnasol

3.19. A yw'r ddeddfwriaeth hon yn gosod unrhyw ddyletswydd ar y sector cyhoeddus? Os ydyw, darparwch eich asesiad o ba mor debygol ydyw i unigolion neu fusnesau weithredu yn erbyn y sector cyhoeddus am beidio â chydymffurfio â'r ddeddfwriaeth hon.

Trafodir hyn mewn ymateb i gwestiwn 3.2.

4. Gwasanaeth Llysoedd a Thriwlynlysoedd Ei Mawrhydi a Gwasanaeth Tribiwnlysoedd Cymru

Amcangyfrif o'r newid i lwyth achosion y Gwasanaeth Llysoedd a Thriwlynlysoedd (gan gynnwys triwlynlysoedd datganoledig)

- 4.1. A ydych chi'n disgwyl unrhyw newid i broses y Llysoedd neu'r Tribiwnlysoedd, neu gynnydd / gostyngiad yn nifer y ceisiadau / achosion i Wasanaeth Llysoedd a Thriwlynlysoedd Ei Mawrhydi a / neu Driwlynlysoedd Cymru wrth greu neu ddiwygio'r gyfraith hon? Darparwch amcangyfrif o'r newid i nifer yr achosion fydd yn mynd drwy system y llysoedd yn gyffredinol, eglurwch unrhyw newidiadau i'r broses ac amlinellwch y dystiolaeth a'r ffynonellau sy'n cefnogi'r amcangyfrif hwn.

Amherthnasol

- 4.2. Cadarnhewch a fyddai'r llysoedd / triwlynlysoedd o dan ddyletswydd i roi gwybod i awdurdodau rheoleiddio am unrhyw euogfarnau o dan y drosedd hon.

- Na fyddent
 Byddent (rhawch fanylion)

Amherthnasol

Hawliau Apelio

- 4.3. A yw eich cynnig yn creu hawl newydd i apelio neu'n ymestyn awdurdodaeth bresennol yn y System Tribiwnlysoedd Unedig neu'r llwybr tuag at adolygiad barnwrol? Os ydyw, pwy fydd yn mynd i'r afael â'r rhain (hy a fyddant yn cael eu gweinyddu gan Wasanaeth Llysoedd a Thriwlynlysoedd Ei Mawrhydi neu gan Driwlynlysoedd Cymru)?

Amherthnasol

- 4.4. A ydych yn disgwyl sefydlu awdurdodaeth triwlynlysoedd newydd? Os felly, a yw hyn wedi'i drafod ag Uned Tribiwnlysoedd Cymru / y Weinyddiaeth Gyfiawnder?

Amherthnasol

Dull Amgen o Ddatrys Anghydfod

- 4.5. I ba raddau y byddai'n briodol defnyddio dull amgen o ddatrys anghydfod (gan gynnwys cyfryngu)? Sut y bydd modd mesur llwyddiant y dull amgen hwn?

Amherthnasol

Erlyn a Gorfodi

- 4.6. Os ydych yn cynnig creu trosedd newydd, a fydd Gwasanaeth Erlyn y Goron yn erlyn diffynyddion? Os na, nodwch pwy fydd yn erlyn.

Amherthnasol

- 4.7. A oes angen systemau gorfodi ar gyfer dyledion sifil, sancsiynau sifil neu gosbau troseddol ar gyfer y cynnig? Os oes, pwy ydych yn disgwyl y bydd yn eu gorfodi?

Amherthnasol

Rheolau Gweithdrefnol, Canllawiau Cosbau a Dedfrydu Gwasanaeth Llysoedd a Thriwlynlysoedd Ei Mawrhydi

- 4.8. Ydych chi'n rhagweld y bydd rhaid diwygio rheolau gweithdrefnol y Llysoedd a/neu'r Tribiwnlysoedd? Os ydych, beth yw'r dyddiad tebygol ar gyfer y newidiadau hyn?

Amherthnasol

- 4.9. A fydd angen diwygio'r canllawiau dedfrydu a / neu gosbau ar gyfer y cynigion?

Amherthnasol

5. Cymorth Cyfreithiol a Ffioedd Llys

5.1. Pa dystiolaeth sydd y bydd modd i'r unigolion y mae'r cynnig yn effeithio arnynt fforddio:

- a) cynrychiolaeth a chyngor cyfreithiol er mwyn i'w hachos gael gwrandawriad teg
- b) ffioedd llys cysylltiedig

Pa gostau cyfreithiol a allai fod yn daladwy gan bob parti mewn achos cyffredin, a pha ddarpariaethau sy'n bodoli i barti sy'n cael ei ganfod yn ddiuog adennill yr holl gostau cyfreithiol neu ran o'r costau hynny?

Amherthnasol

5.2. Pan fydd eich cynnig ar waith, a yw'n debygol y bydd angen i unigolion geisio cyngor cyfreithiol a gwneud cais am gymorth cyfreithiol yn unrhyw un o'r meysydd canlynol? Darparwch dystiolaeth ategol ym mhob achos.

- Troseddol
- Sifil (gan gynnwys Teuluoedd)
- Lloches
- Dim cymorth cyfreithiol ar gael (darparwch dystiolaeth ategol)

Amherthnasol

5.3. Os bydd unrhyw effaith ar gymorth cyfreithiol, a fyddai costau'r cymorth hwn yn cynyddu neu'n gostwng (ac o faint)?

Amherthnasol

6. Y Gwasanaethau Rheoli Troseddwyr a Charchardai

Effaith ar Wasanaethau Carchardai Ei Mawrhydi

6.1. A fydd y cynigion yn newid nifer y troseddwyr sy'n cael eu cadw yn y carchar (gan gynnwys ar remánd) neu ar gyfnod prawf (gan gynnwys dedfrydau cymunedol)? Os felly, rhowch amcangyfrif ynghyd â'r rhesymau dros yr amcangyfrif hwn, amcan o'r amserlen ar gyfer cyrraedd y nifer hwn o ddedfrydau, y dystiolaeth sy'n sail i hyn a ffynhonnell eich gwybodaeth.

Amherthnasol

- 6.2. A yw'r cynnig yn creu, yn dileu neu'n newid trosedd bresennol â dedfryd o garchar neu gyfnod prawf, neu'n newid hynt y troseddwy'r drwy'r gwasanaeth carchardai / prawf? Os ydyw, rhwch fanylion, gan gynnwys yr effaith ddisgwyliedig ar y gwasanaethau prawf.

Amherthnasol

7. Nodi'r Prif Effeithiau ar y System Gyfiawnder

7.1. Niferoedd a Chostau neu Arbedion (gallwch ymestyn yn ôl yr angen):-

DS ym mhob achos, dylech dybio ffigur blynyddol cyfartalog neu nodi'n glir os ydych yn ystyried cyfnod amser gwahanol. Os yw'n bosibl y byddai gwahaniaeth mawr rhwng y nifer cyfartalog ar gyfer y blynyddoedd cyntaf, nodwch wybodaeth ychwanegol yn y nodiadau isod.

Nodwch y llys neu'r tribiwnlys, neu wasanaeth y Weinyddiaeth Gyfiawnder y bydd y cynnig hwn yn effeithio arnynt.	Niferoedd (rhowch amcangyfrif mewn rhifau a'r isafswm-uchafswm)	Math (ee lle yn y carchar, gwrandawriad y tribiwnlys, cosb benodedig ac ati)	Amcangyfrif o'r costau neu'r arbedion blynyddol rheolaidd (amcangyfrif mewn rhifau a'r isafswm-uchafswm) (£)	Amcangyfrif o'r costau sefydlu cychwynnol (£)	Rhagor o Wybodaeth
Troseddau a Sanctsiynau					
Cosbau Sifil					
Gwasanaethau Llysoedd a Thribiwnlysoedd Ei Mawrhydi					
Tribiwnlysoedd Cymru					

Nodwch y llys neu'r tribiwnlys, neu wasanaeth y Weinyddiaeth Gyfiawnder y bydd y cynnig hwn yn effeithio arnynt.	Niferoedd (rhowch amcangyfrif mewn rhifau a'r isafswm-uchafswm)	Math (ee lle yn y carchar, gwrandawriad y tribiwnlys, cosb benodedig ac ati)	Amcangyfrif o'r costau neu'r arbedion blynyddol rheolaidd (amcangyfrif mewn rhifau a'r isafswm-uchafswm) (£)	Amcangyfrif o'r costau sefydlu cychwynnol (£)	Rhagor o Wybodaeth
Cymorth Cyfreithiol					
Nodiadau:-					

7.2. Gwasanaethau Rheoli Troseddwy a Charchardai (gallwch ymestyn yn ôl yr angen, llenwch yr isod dim ond os nad yw'r gosb uchaf yn ddirwy):

Trosedd	Cosb Uchaf	Nifer yr erlyniadau y flwyddyn (amcangyfrif mewn rhifau a'r isafswm-uchafswm)	Y gyfran debygol fydd yn cael dedfryd o garchar yn syth	Hyd cyfartalog y ddedfryd o garchar a roddir	Amcangyfrif o'r costau neu'r arbedion y flwyddyn (£)² (rhowch amcangyfrif mewn rhifau a'r isafswm-uchafswm)

² Cyhoeddodd y Weinyddiaeth Gyfiawnder ystadegau ar "Prison cost per place and cost per prisoner:" – gweler <https://www.gov.uk/government/statistics/announcements/prison-cost-per-place-and-cost-per-prisoner-2017-to-2018>

Trosedd	Cosb Uchaf	Nifer yr erlyniadau y flwyddyn (amcangyfrif mewn rhifau a'r isafswm-uchafswm)	Y gyfran debygol fydd yn cael dedfryd o garchar yn syth	Hyd cyfartalog y ddedfryd o garchar a roddir	Amcangyfrif o'r costau neu'r arbedion y flwyddyn (£) ² (rhowch amcangyfrif mewn rhifau a'r isafswm-uchafswm)
Nodiadau:					

Cofiwch fod rhaid i unrhyw gostau neu arbedion a nodwyd o ganlyniad i unrhyw newidiadau i'r system gyfiawnder / gwaith ychwanegol gael eu cynnwys yn yr asesiad ariannol o'ch deddfwriaeth.